РЕКЛ. Ч. 145 (14.394). Львів, середа 1. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Негус промовить перед Лігою Націй.

ЖЕНЕВА, 30. 6. ПАТ. Абіс. делегація повідомила секретаріят Ліги Націй, що негус промовлятиме особисто на зборах Ліги в обороні абіс. справи. Він домагатиметься, щоб Ліга помогла йому вести війну проти Італії та виявить готовість признати до зах. Абісинії, щоб обняти провід над урядом у Горе.

БЕРЛІН, 30. 6. ПАТ. „Льокальанцайгер" подає з Женеви поголоску, що негус, як не дістане підтримки від Ліги Націй, наново зорганізує оборону Абісинії, а може навіть сам вернеться туди.

НИНІ ПОЧИНАЮТЬСЯ ЗБОРИ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 30. 6. ПАТ. Нині в год. 17. почнуться 16. збори Ліги Націй. Нинішнє засідання буде чисто формальне, посвячене майже зовсім виборам предсідника (правдоподібно виберуть Ван Зелянда).

Припускають, що взавтра й післязавтра йтиме дискусія, опісля комітет 18-ох опрацює формулу припинення санкцій, яку збори ухвалять без довшої дискусії. Сесія покінчилась6 під кінець цього тижня, не торкаючися питання визнання анексії Абісинії.

Збори зібралися на внесок Аргентини, але тепер ініціятива перейшла зовсім до европейських великодержав, які ведуть супроти Італії угодову політику.

АНГЛЬО-ФРАНЦУСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ЖЕНЕВА, 30. 6. ПАТ. Вчора дійшла французька делегація до повного порозуміння з британською, узгіднюючи тексти промов, які Іден та Блюм виголосять в середу на зборах Ліги. На предсідника зборів рішили вони висунути бельгійського премієра Ван Зелянда.

Повстання в Абісинії.

АДИС АБЕБА, 30. 6. ПАТ. У південній Абісинії вибухло повстання племени Ґалля. З Негелі вислали війська самоходову кольону, щоб відтяти повстанцям довіз муніції.

АДИС АБЕБА, 30. 6. Стефані твердить, що населення півд. Абісинії ставиться прихильно до Італії та до ніякого незалежного уряду там нема.

Я ПРИЙДЕ ДОЩЕВА ПОРА.

ЛЬОНДОН, 30. 6. ПАТ. Абіс. посольство подало пресі листа, якого дістав посол д-р Мартін з Абісинії. З нього виплинало, що населення непідбитих областей Абісинії готовиться до нових воєнних операцій, як лише прийде дощева пора.

ВІЙСЬКА ЗІ СХІДНОЇ АФРИКИ ВЕРТАЮТЬСЯ.

РИМ, 30. 6. ПАТ. Як повідомляють урядово, небавом відпливе зі Сх. Африки до Ліворна дивізія Гавіняна, до Месини один полк дивізії Пельорітана, до Неаполю 2 курені чорних сорочок.

Організують „людовий фронт" у Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 30. 6. ПАТ. Гурт інтелектуалістів узявся організувати „людовий фронт", збираючи комуністів, соціялістів та лібералів. На перших зборах ухвалили вони резолюцію проти фашизму „та інших форм реакції".

ЛІКВІДАЦІЯ СТРАЙКУ.

БРЮССЕЛЬ, 30. 6. ПАТ. Ліквідація страйків у цілому краю поступає. В пристанях Гент і Антверпен також у нафтовому басені Шарлеруа робітники вернулися до праці, подібно як у більшій частині металевого промислу. Зате у текстильному промислі в Генті страйк триває.

БЕЛЬҐІЙСЬКА ОПОЗИЦІЯ.

БРЮССЕЛЬ, 30. 6. ПАТ. Палата послів ухвалила урядові вотум довіря 119-ма голосами проти 51 („Рекс", флямандські націоналісти, комуністи, 5 соціялістів та 1 ліберал), від голосування стрималося 4-ох лібералів та 5-ох католиків.

Америка перед загрозою страйку.

НЮ ЙОРК, 30. 6. ПАТ. Синдикати металевих робітників домагаються, щоб звільнити зі служби незсиндикалізованих робітників. Організація працедавців це не погоджується, тому слід сподіватися, що вибухне страйк, який обійме коло пів мільйона металевих робітників.

МУРИН КОМУНІСТИЧНИМ КАНДИДАТОМ НА АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА.

НЮ ЙОРК, 30. 6. ПАТ. Комуністична партія визначила кандидатом на президента Злучених Держав Ерлі Бравдара, на віцепрезидента — мурина Джемса Форда.

Араби не переговорюють.

ЄРУСАЛИМ, 30. 6. ПАТ. З кол арабського комітету заречують поголоску, немовби він вислав делегацію до міста Амман (у Кераку) на переговори з мандатною владою.

НОВІ БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА.

ЄРУСАЛИМ, 30. 6. ПАТ. До Єрусалиму прибув ще один піхотний курінь (разом є їх у місті вже 9) та один змоторизована сотня ірляндських гузарів, спеціяльно пристосована до операцій у важкому терені.

ПОЛОЖЕННЯ В КЕРАКУ.

НЮ ЙОРК, 30. 6. Райтер. Ситуація в Кераку (Трансйорданії) дещо покращала. Брит. уряд вірить, що емір Абдулла зуміє утримати у послусі своїх підвладних і не допустить до виправи на Палестину.

Альжирські тубильці обстрілюють

ФРАНЦУСЬКІ ПОЇЗДИ.

ПАРИЖ, 30. 6. ПАТ. Коло 400 страйкуючих тубильчих робітників з копальні вугілля у Кульма заатакувало поїзд; жандармська ескорта відповіла вогнем; зранили одного напасника.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ ТРАМВАЄВИКІВ У БОРДО.

БОРДО, 30. 6. ПАТ. Персонал трамваїв вернувся вчора рано до праці.

Ґалісія хоче автономії.

МАДРИД, 30. 6. ПАТ. Вчора відбувся плебісцит у південно-західній провінції Ґалісія в справі автономії. Фреквенція була дуже велика, в деяких округах доходила до 100 проц. Кажуть, що коло 90 проц. голосуючих висловилася за автономією.

Ред.: Населення Ґалісії мовою та деякими етнічними рисами ріжниться від решти еспанців. Після Катальонії та краю басків було б це третя автономна територія Еспанії.

Дайте українській молоді український університет!

Рефлексії з приводу закінчення львівського судового процесу.

Львів, 30. червня 1936.

Коли варшавський процес Бандери і товаришів прикував був до себе увагу польського громадянства, то львівський процес відбувався майже при повній мовчанці польської преси. Людина дуже легко до всього привикає, а з другого боку декому з наших сусідів, головно тим, що сидять по редакціях львівських польських газет, може здаватися, що проблема української молоді натісніше звязана з проблемою ОУН, якщо взагалі не перестала існувати, то бодай стала настільки „простішою", що до її полагодження майже вповні вистарчають самі репресійні засоби. Справді, на відтинку українського підпілля, залежного в краю цілком від націоналістичної молоді, настало деяке успокоєння; але причини цього не мають нічого спільного з репресійними заходами влади. Маємо тут до діла з процесом суспільної течії, з процесом політичної думки. Націоналістична молодь зревідувала своє первісне негативне відношення до конструктивної праці по наших установах. Здається, що переоцінка торкнулась також питання про політичну доцільність та моральну допускальність метод терору, особливо супроти власних земляків.

Міг відограти деяку ролю зріст почуття лучности проблеми наших західних земель з загально-українською проблемою. Нарешті українська молодь усіх напрямків, як ціле громадянство, станула перед фактом спроби відповідальних політичних кол довести до налагодження польсько-українських відносин. Всі ці й ріжні інші причини склались на зріст раціонального чинника у настроях молоді, що досі вермувались виключно чинником емоціональности. І ось, слід використати той період, що його переживає тепер наша молодь, щоб оздоровити відносини на цілому цьому відтинку. Надії на упадок української націоналістичної думки наївні. До зросту націоналістичних настроїв мусить причинитись передовсім зріст активности комуністів та дуже сильний і скрізь помітний зріст польського шовінізму, який проявляється на місцях у безлічі щоденних приказів.

Тому крайня пора подумати і про інші, не тільки про дисциплінарні, заходи, що могли б довести до злагіднення проблеми української молоді. Польська сторона швидше чи пізніше мусить завдати собі питання: чи вона зробила все те, що слід зробити, щоб зупинити молодь перед кроками розпуки, шкідливими для обох сторін. Не будемо тут входити в розгляд політично-національних та соціяльних причин істнування підпілля, бо про це вже не один раз була мова на сторінках „Діла". Хочемо лише пригадати одну обставину, про яку ми теж завжди згадували, вичислюючи причини, які — поруч з загально-політичними та соціяльними причинами — мусять впливати на психіку української студентської молоді: це атмосфера, яку наша молодь зустрічає у польських вищих школах. Хай навіть дрібні ті моменти, але вони безпосередньо впливають на молодь і тому саме цим своїм психольогічним впливом дуже важні. Вже при вступі до вищих шкіл молодь наша му-

сить пережити почуття пониження, шукаючи за протекцією та обурення з приводу специфічного стосування засади нумерус клявзус до українців. Підчас самих студій не один раз наші студенти прикро відчувають нерівномірність трактування їх а їх польськими товаришами чи то при іспитах, чи при поділі ріжного роду матеріяльних субвенцій тощо. Академічна Громада по нинішній день не легалізована. Та найважніша річ, наша молодь у польських вищих школах не може мати віяких аспірацій до наукової карієри. Загал польської студентської молоді крайньо націоналістичний і раз-у-раз на ріжних віχдах та зборах демонструє свої антиукраїнські погляди, дарма, що поодинокі наші студенти можуть жити у більшій чи меншій приязні з окремими своїми польськими товаришами. Цього всього не було би у стінах свого українського університету. Якаж відмінна атмосфера оточувалаб нашу студіюючу молодь! Перед нашою молодю відкрились би перспективи найбільш благородної і принадливої творчої праці у великому масштабі, на добро рідної нації та рідної культури. Хто з нас, що теж колись були молодими студентами, не пригадує собі власних гордовитих аспірацій до наукової карієри. Мало кликати нашу молодь до творчої, позитивної праці і одночасно закривати перед нею ці можливости на найважнішому відтинку.

Тому українське громадянство має одноголосний і найслушніший у світі постулят під адресою польської сторони: *дайте нашій українській молоді український університет.* Х.

Клясифікація ґрунтів і наша байдужість.

Під увагу інтеліґенції та селянам.

В осені минає вже рік, як у цілому краю почалася дуже важна акція, в першу чергу для хліборобів. Це клясифікація грунтів для грунтового податку. Основою до клясифікації грунтів є закон з 26. березня 1935 р. та кількадесять розпорядків. Клясифікація потреває 4 і більше років. Щоправда час. „Сільський Господар“ пише від часу до часу про цю акцію, але позатим не стрічаємо цього в іншій пресі. Загал легковажить собі цю справу і нею не цікавиться. А клясифікація грунтів для грунтового податку має першорядну вагу для нас, що в 80 відсотках живемо з хліборобства та платимо грунтові податки й додатки до них.

Основою виміру податків і додатків до них є в Галичині катастер, чи пак катастральний дохід, на півн.-західних землях гектари і морґи. Один і другий спосіб є невідповідний для хліборобів. Катастер — вже перестаріла річ, бо датується ще від 1869 року і при устійнюванні катастрального доходу не мали впливу наші хлібороби. Ще гірша справа з плаченням податків, напр. на Холмщині, бо там платиться від морґа, незалежно від того, чи на полі родиться пшениця чи цукрові буряки чи жито й любін, чи це пісок або глинка. Доходить до такого абсурду, що господар по комасації грунтів платить інший податок, ніж перед комасацією, залежно чи дістав гірші чи ліпші грунти, як мав перед комасацією. Якщо дістав гірші землі, платить більший податок, якщо ліпші, менший податок, бо платиться від морґа. В дійсности повинен платити такий, як перед комасацією, бо вартість землі не змінилася.

Тому слід би повитати переклясифікування грунтів і ревізію грунтових та інших податків. Але клясифікацією мусить зацікавитися кожний, що має землю і кожний, що має до діла з хліборобом. Не місце тут у короткій статті подавати докладні виснення щодо клясифікації, процедури та оборони інтересів при клясифікації. Вистане почути від рільників, що панські грунти поклясифікували за низько, селянські за високо. Щоб за рік, два не стрінув нас такий закид!

Урядом, що переводить і вирішує клясифікацію, є повітова клясифікаційна комісія, в якої склад повинен входити представник наших хліборобів, виделегований Філією „Сільського Господаря“. Яка Філія пристосувалася до поручень Централі „С. Г.“, там є наш представник в комісії. У воєвідських клясифікаційних комісіях є наші представники „Сільського Господаря“.

Клясифікаційні комісії полагоджують мериторично справу. Саму клясифікацію переводить клясифікаційний інспектор із землеміром у присутности місцевого солтиса та двох представників громадської ради. Може бути і повинен бути присутній власник парцелі, яку клясифікують і має право зголосити свої претенсії устно або на письмі при самій клясифікації або письменно до 14 днів до повіт. клясифікаційної комісії, яка є при скарбовому уряді. Представники підписують протокол з клясифікації, отже повинні допильнувати, щоб були вписані всі зголошені домагання зацікавлених хліборобів.

Господарі мають право згідно з законом боронити своїх прав в ході інстанцій перед комісіями, так перед рішенням, як і після рішення комісії, коли завважили, що клясифікація їх грунтів не є згідна з постановами закону. Тоді слід внести відклик до воєвідської клясифікаційної комісії.

Куди легше і догідніше бути присутнім при клясифікації в терені. Але треба мати поняття про клясифікацію та вміти приготовити терен до клясифікації, як вибрати найвідповідніші місця на копання ям, щоби клясифікатор мав готову яму для провірки роду землі. Очевидно в інтересі селянина є, щоби зачислено його землі до законом приписаних кляс, а вже ніколи до вищих, щоб неужитки зачислено до неужитків і т. п.

Щоб подати хліборобам бодай поняття про клясифікацію і саму поведінку при клясифікації та як боронитися в потребі, видав „Сільський Господар“ дешеву книжечку п. н. „Клясифікація грунтів“ (ціна 1.25 зол. разом з пересилкою), яку повинен мати кожний господар.

Клясифікація грунтів іде вже повним темпом і кожного дня клясифікують по 50—100 га.

Звертаємо увагу на цю дуже важну акцію, щоб не було в будучности нарікань, що ніхто не знав, ніхто не повчив і т. д.

Інж. І. Лапчук.

І на Волині те саме.

Редакція „Діла“ дістала вістку про те, що у Рівному влада покарала 14-денним військовим арештом та 3-денним адміністраційним Методія Максимчука з села Шпанова, члена УНДО, за те, що при військовій поборовій комісії відповідав по українськи.

Отже 1) не вільно українському юнакові-селянинові говорити по українськи на українській землі; 2) військова влада карає 14-денним арештом людину, що ще не прийшла до війська. Це вже третій випадок такої політики військових: перший був у Камінці Струмиловій з 7-ми днями військового арешту за те, що поборовий український студент спочатку підписав був протокол по українськи, хоч заразже підписався і по польськи. Другий випадок — 10-денного військового арешту у Теребовлі за відповідь українською мовою на комісії. А третій — цей волинський, який хіба тим ріжниться від перших двох, що для правної певности відразу покарала українського юнака і військова і цивільна влада. Та, як пристало на волинські відносини, всипали хлопцеві подвійну порцію арешту в порівнанні з галицькою: 14 + 3, разом 17 днів, так, як у Камінці й Теребовлі разом (7 + 10 = 17).

Дарунки з Москви.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 30. 6. ПАТ. Шеф тутешньої поліції заявив через радіо, що Беля Кун пливе з Оттоном Бравном до Бразилії, щоб з поручення комінтерну кермувати комуністичною акцією в Південній Америці. В квітні відплили зі СССР до Еспанії 4 кораблі зі зброєю та муніцією для Півд. Америки.

Українська Національна Бібліотека.

(Бібліотека Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.)

I.

Наукове Товариство ім. Шевченка може сміло величатися своєю бібліотекою. Ця бібліотека — гордощі не лиш самого Т-ва, але й усього українського народу, а для наших земель під Польщею це національна установа такого самого значіння, що і Всенародня Бібліотека України в Києві для східньо-українських земель чи пак для УСРР. Та й серед бібліотек Польської Речи Посполитої бібліотека НТШ вирізняється і кількістю своїх збірок і ще більше їх добором.

Повстала вона розмірно недавно, зараз по переміні колишнього літературного „Товариства імени Шевченка“ на теперішнє „**Наукове**“ Т-во (1892. р.), у статуті якого виразно зазначений обовязок „збирати матеріяли до музею й бібліотеки“. Правда, й давніше були спроби такого збирання, але призбирана бібліотека не дочекалася реформи Т-ва: Загальні Збори 1886. р. ухвалили передати її „Просвіті“!*). І лише з реформою Товариства, коли на чолі його стали люди науки, бачимо поважні заходи коло оснування при Товаристві наукової, головно українознавчої бібліотеки, такої потрібної для дослідницької роботи й підучування до неї молодих адептів української науки. Основники, чи то пак реформатори Наукового Т-ва почали відразу збирати книжки для бібліотеки. Перший відгукнувся відомий східньо-український діяч Олександер Кониський, що йому, разом із галицько-українським діячем Олександром Барвінським, належить і сама думка, зреформувати Т-во й переведення цієї думки в життя. Кониський прислав зараз 1893. р. кількасот книжок із своєї приватної бібліотеки, згодом іще кількасот дуже цінних українських та українознавчих видань, а вмираючи записав Науковому Т-ву решту своєї книгозбірні. За ним пішли Ол. Барвінський, Ол. Бородай, М. Грушевський, В. Лесевич, К. Паньківський, І. Франко і багато інших. Невдовзі бібліотека НТШ із скромних завязків виросла в поважну установу. Цей свій зріст вона, як і інші установи НТШ, завдячує головно покійному проф. Мих. Грушевському, що ставши р. 1894-го на чолі Т-ва, швидко поставив його нарівні з Академіями Наук інших народів. Грушевський завжди щиро опікувався бібліотекою й був властиво першим її керманичем. В 1895 р. проф. Грушевський звернувся до всіх Академій, Наукових Товариств і видавництв, пропонуючи їм обмін виданнями. Від того часу датується друге головне джерело поповнювання бібліотечних скарбів — **обмін**, що, як і жертви, зростає щораз більше з кожним роком. Значні субвенції, які діставало НТШ перед війною із краєвих і державних фондів, давали змогу бібліотеці доповнювати свої збірки систематичними закупнами. Не дивниця, що коли в першім році свого існування, при кінці 1894. р., начислювала бібліотека НТШ всього яких 600 чч., то по 20-тьох роках праці проф. Грушевського в Науковому Т-ві, з кінцем 1913. р., числила вона вже [illegible]0.000 томів.

Світова війна перервала цей розвиток, а російська інвазія навіть заподіяла бібліотеці значні шкоди: розміщені в Академічному Домі, де містилася канцелярія бібліотеки й часть її зборів, російські жовніри понищили всі [illegible] газет із 1914-го р., частину катальогу та інвентарних книг, реверси, тощо**). На щастя рукописи й книжки бібліотеки перед самим вибухом війни перевезені з Академічного Дому до теперішнього її приміщення — заціліли. Не було вже часу їх упорядкувати й розставити по шафах і це в великій мірі врятувало її від загину. [illegible]атори книжкових рідкостей — не москалі, [illegible] галицькі москвофіли, що їм вислугувалися, якіже гострили зуби на скарби бібліотеки, не могли зорієнтуватися у складених вязках книжок і рукописів, тим більше, що катальоги лишилися на старому місці, і відійшли, майже нічого не взявши.

В часі війни в великій мірі зменшився обмін, бо припинилися всякі взаємини з державами, що воювали з Австро-Угорщиною: коли напр. у 1913 р. з НТШ обмінювалося **260** наукових установ, у 1915-20 рр. було їх усього **75**! Зате в тім часі дістала бібліотека НТШ великі цінні дари, що значно надолужили ці страти, [illegible] книгозбір[illegible]

*) Див. звідомлення про загальні збори Товариства ім. Шевченка в „Ділі“ 1886, ч. 41. Властиво рішено „**прилучити** бібліотеку товариства до бібліотеки товариства „Просвіти“ з **застереженням права власности**“, але пізніше це застереження пішло в непамять і лише в останніх роках „Просвіта“, подарувавши або відпродавши по дешевій ціні значну частину свого книгозбору (старі галицько-українські книжки, або видання наукові) Науковому Т-ву, вирівняла аж надто кольосальну страту, спричинену бібліотеці нещасливим рішенням Заг. Зборів.

**) Тодіж таки в Академічному Домі майже цілком загинув дуже цінний архів Етнографічної Комісії та секретаріяту НТШ, з якого збереглася тільки незначна частина і то в жалюгідному стані. Пала напр. збірка українських народніх пісень, що походила з початку XIX в. і належала М. Драгоманову, де ушкоджена рукописна спадщина Й. Федьковича

Івана Франка, Евгена Олесницького й проф. Юліяна Медвецького.

Та по закінченні війни, коли внаслідок стабілізації відносини почало наладжуватися наново наукове життя, стали відновлятися старі й нав'язуватися нові взаємини. Обмін знову з кожним роком зростає. Значну позицію в цій рубриці творить обмін із Українською Книжковою Палатою в Харкові. Ще в 1922. р. Рада Народніх Комісарів УСРР признала бібліотеці НТШ обмінний примірник усіх друків УСРР, що призначені до вселюдного вжитку. Цей примірник дістає бібліотека й досі через Книжкову Палату в Харкові в заміну за висилані бібліотекою західньо-українські друки (з Галичини, Буковини, Закарпаття) та еміграційні видання. Давніше, за так званої українізаційної доби, це була вельми показна щодо кількости й досить значної якости позиція. Опісля, по смерти Скрипника, обмін цей припинився був на якийсь час, потім знову відновився, але друки доходять уже в далеко меншій кількості й дуже неправильно, особливо видавництва тяглі й періодичні, яких скомплетування годі допроситися*).

Рівночасно не перестає зростати і приватна жертвенність. В останнім часі дістала бібліотека НТШ цінні книгозбори покійних дійсних членів НТШ — проф. Ол. Барвінського та проф. Івана Верхратського від їх спадкоємців та книгозбір чеського етнографа Фр. Ржегоржа від Т-ва „Просвіта" у Львові.

В. Дорошенко.

(Далі буде.)

*) Надто болюче відчуває бібліотека брак комплету „Літопису друку". Тимчасом як російська, тепер всесоюзна, книжкова палата скомплетувала свій „Літопис" від р. 1920 й посилає його бібліотеці далі дуже правильно, українська або не посилає зовсім, або посилає пяте через десяте, напр. за минулий рік бібліотека одержала всього тільки два числа (8 і 12)!

З якими труднощами бореться „Луг".

З ЖИТТЯ „ЛУГУ".

Лугова організація Бучаччини проявила за останній рік незвичайно оживлену діяльність. З заснуванням повітового „Лугу" в Бучачі, якого головою став дир. С. Винницький, пішла живіше організаційна праця серед сільської молоді в повіті. Постійні поїздки з анкетами не дали довго ждати на наслідки. По селах почали виростати лугові т-ва, в яких закипіла руханково-спортова праця. Сільська молодь, позбавлена внаслідок відомих подій в 1930 р. своїх організаційних форм, приняла з радістю появу „Лугів" і стала в них гуртуватися. Стан „Лугів" в повіті постійно зростає і доходить тепер до 42 товариств. Старшина повітового Лугу влаштувала зимою десятиденний курс інструкторів, що дав повітові нову кадру технічних робітників-учителів вправ. Пішла оживлена праця підготови повітового лугового свята. Лугова анкета стягнула до Бучача коло 100 лугових відпоручників з повіту. Рішено одноголосно влаштувати повітове лугове свято в Бучачі. Так на щож! Все заповідалоб якнайкращий його успіх, колиб не заборона адміністраційної влади, що відмовила дозволу. Це не перша цього роду перешкода в праці лугової організації від адміністраційних властей. Т-во „Луг" в Коропці задумало влаштувати окружне лугове свято для Коропеччини з участю доокола них товариств. Старосто заборонило похід і збірні вправи сусідних товариств, обмежуючи програму до виступів місцевого Лугу, чим цілковито унеможливило виконання намічєної програми. Та сама доля стрінула і Т-во „Луг" в Слобідці Горішній, де старосто дозволило вже в останній хвилині на лугове свято, але негайно опісля телефонічно дозвіл відкликало, наражуючи т-во на втрати у звязку з технічною підготовою свята. Труднощі від адміністрації виявляються ще отхочби в таких випадках. Т-во „Луг" в Петликівцях Старих верталося з вправ походом, співаючи пісню. Вохосний війт покарав голову Т-ва п. Знака гривною 5 зол. за „заклучене публічного спокою". На інтервенцію дир. С. Винницького староста звільнив покараного від заплати гривни та заявив, що „Луг" може йти з вправ походом та співати пісню. Три дні пізніше прийшов до п. Знака зі староства карний наказ, яким старосто покарало його гривною 10 зол. за той же похід. Т-во „Луг" в Бариші працює в дуже нестерпній атмосфері, що її витворив місцевий „Стшелец". Його робота обмежується до того, щоб нападати на домівку луговиків та їх побивати. Оборонна постава луговиків викликала інтервенцію місцевої поліції, яка приарештувала потурбованого луговика Кобзана Никифора. Його скував пост. Буш, бив по лиці, а по переслуханні замкнув у місцевому арешті. Справа опинилась у городському суді в Монастириськах, який засудив стшельців на 8 днів, деяких луговиків на 14 днів арешту. Згаданий „Луг" в Бариші робить від двох літ старання, щоби дістати від громади площу до вправ. Заходи досі не увінчались успіхом. Не помогла нічого інтервенція голови повітового Лугу в старостві. Ось так виглядають труднощі адміністраційної влади. Може би цією справою занялася Українська Парляментарна Репрезентація.

ЗАБОРОНА ОСНОВУВАТИ НОВІ ЛУГИ.

Те саме діється теж у теребовельському повіті, де влада заборонила основувати вже четвертий з черги „Луг", мотивуючи між іншим тим, що один з членів основників носив ленту з вишиваним написом „Січові Стрільці" (Бринкуля Стара). Влада не дозволила „Лугові" в Кобиловолоках уладити свято весни, мотивуючи загрозою „безпеченьства публічнего". Чи це не дивогляд?

Розвал господарки совхозів.

(Ро). Вже давно не було тайною, що господарка по совхозах є найбільше дефіцитовою большевицької рільної господарки. Низка реформ, що їх в останніх місяцях наказав перевести уряд і партія, не поправили дуже тяжкого становища. „Правда" з 26. червня ц. р. помістила статтю, в якій автор стверджує, що ще дотепер комбайни не мають спеціяльного приладу, при помочі якого комбайни могли би відразу очищувати зерно з полови. Це довело минулого року до масового знищення збіжа у т.зв. „посередніх" стаціях, де зерно мали чистити перед доставою для елеватора. Цього року влада рішуче заборонила цієї практики. Зерно мають доставляти безпосередньо до елеваторів. Совхози благають комісаріят совхозів, щоб доставив їм необхідних приладів.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація.

Б. О. ПРИСТАЙ. 52

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

З вечірніх шкіл користали цікаві хлопці й дівчата всіх народностей, найбільше жиди, німці, шведи, чехи, французи, та найменше українці. Наші люди воліли „робити політику", їздити на віча і розбивати нарід на ворожі собі партії або на розсварені гуртки. Хоч були й серед української молоді бідні, але гідні юнаки, що змагали до освіти й до світлої майбутности.

Між іншими знав я таких двох у Пітсбургу, що самотужки вибились в люди й займали згодом чільні становища. Ними були: Василь Ониськів і Володимир Малієвич. Обидва походили з убогих селянських родин і замолоду приїхали до Америки. Були бідні, як турецькі святі, але мали охоту до науки, сильну волю і добру постанову позмагатись з невзгодинами.

Хлопці взялися до праці і відразу почали собі щадити кожний зайвий цент. Маючи вже в банку трохи заощаджених грошей, записалися негайно на вечірні курси: В. Малієвич на інжинірію, а В. Ониськів на право. Минали літа, наука поступала, але і гроші розлізалися і врешті зовсім вичерпалися. Треба було знову вернутися до роботи. Ониськів, щоб допомогти собі у свому скрутному становищі, оженився і дістав трохи гроша у віні. Відкрив крамницю, посадив у ній жінку за прилавок, сам пішов до школи і продовжав студії. Малієвич також оженився. Його жінка ходила на роботу, доки могла. У день заробляв він на прожиток, а вечором ішов до школи. Працювали над собою і хоч не бавилися у високу політику, проте цікавились українським національним життям і брали в ньому активну участь.

*

По десятьох роках Володимир Малієвич був уже інжиніром і заробляв гарні гроші, а Василь Ониськів адвокатом і теж не мав найменшої причини нарікати на свою долю. Панство Ониськові й Малієвичі купили собі на сплаку чепурний дім, де восени на „лейбур дей"[1]) гостили своїх знайомих. З приємністю згадую мої гостини в цих двох родин. На свято праці сиділи ми звичайно на горбку в саді, в тіні дерев та оповідали собі ріжні спогади з Рідного Краю і зі студентських часів.

[1]) Labour day — американське свято (день) праці

Про світлий життєвий шлях інж. В. Малієвича згадала навіть американська преса. Передаю тут дослівний переклад редакційної статті, що її надрукувала на своїх сторінках „Pittsburgh Post Gazette" 16. травня 1929. року:

ЗАРОБЛЯЄ І СТУДІЮЄ.

Коли Володимир Малієвич приїхав двадцятьодин років тому до Америки, утримувався при житті з праці своїх рук, як звичайний український робітник. Тепер, маючи 42 роки та будучи батьком чотирьох дітей — наймолодшої 9-літньої, а найстаршої 19-літньої — є фаховим рисівником при одній великій пітсбурзькій будівельній компанії та здобув собі почесний титул цивільного інжиніра. До цього титулу зможе незадовго додати ще титул: доктора інжинірських наук. Малієвич дійшов до тієї великої почести тяжким трудом у вечірній школі карнегського Технольогічного Інституту, заробляючи водночас за дня виснажливою працею на свій прожиток і на удержання своєї родини. Тут показалося, як на долоні, яку велику нагоду дохрапатися чогось дає Америка. У своїй старій батьківщині міг Малієвич закінчити своє життя так, як почав, а його діти могли залишитись без просвітку. Один його син є студентом інжинірії в карнегськім Інституті, двоє в гімназії, а четверта дитина в народній школі. Приклад їх батька повинен бути для них надхненням! Нагода, що з неї він скористав, уже як людина в старшому віці, лежить перед його дітьми і їх товаришами в шкільному віці. Досягнення, що його добився боротьбою в старшому віці, для його дітей саме проситься. Каріера Малієвича не є ніяким винятком. Вона лише вказує на те, що люди сильної волі і самопевні, виринули з самих низів і становлять нині незабияку поважну частину американських громадян.

*

Всі наші „нещасливі" гімназисти, семинаристи й учні виділових або фахових шкіл, що приїхали до Америки й хотіли без жадного вкладу праці стати відразу великими панами, гірко розчарувалися. Бо хоча й деякі „пішли в попи", мусіли також бити бриндзю. Їх парохіяни не вважали їх за тих, що ними вони бажали бути. Ставились до них так, неначе до своїх наймитів. Багато з них, огірчившись на свою недолю, кинало „попівську професію" і шукало собі простої фізичної праці, щоб не згинути з голоду разом із жінкою і дітьми. Інші спекулювали, щоб без праці і великих заходів стати провідниками робітництва, а врешті в нужді капарили своє життя.

Неодин ровесник інж. В. Малієвча, як прочитав про нього ту похвальну статтю в англійському часописі, замість вдаритися в груди й признатися, що змарнував свою молодість, сплюнув з досади крізь зуби та зависти.

(Далі буде)

На остаточне викупно Українського Городу.

Початок загальної збірки трійковою системою.

Идучи за думками, висловленими на нараді, скликаній „Соколом-Батьком“ дня 27. червня ц. р., та признаючи остаточне викупно Українського Городу справою наглою, уважаємо, що українське громадянство повинно причинитися впродовж двох-трьох місяців до зреалізування початого перед 25 роками діла. Хоч як ми тепер бідні, але „громада по нитці — бідному сорочка“. Найкращим і найдоцільнішим способом, що веде скоро до наміченої мети, уважаємо збірання потрібної на викупно решти площі готівки **трійковою системою** з тим, що викликані правні особи повинні зложити чи то у формі датку чи у формі позички по 100 зол., а кожна фізична особа по стільки золотих, скільки в неї членів родини. Зате „Сокіл-Батько“ повинен на повищу ціль брати відтепер аж до дня викупна площі від кожної особи, яка входить на площу чи то на вправи чи на імпрези, за кожний день по 5 сот. спеціяльного датку, а українська преса повинна причинитися до цієї цілі безплатним оголошенням збірки.

Для започаткування цієї акції складають:

1) **Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“** зол. 100.— і кличе: Товариство взаїмних обезпечень „Карпатію“ і Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові.

2) **Кооперативний Банк „Дністер“** зол. 100.— і кличе Земельний Банк Гіпотечний і Центробанк у Львові.

Сен. Остап Луцький зол. 4.— і кличе дир. Івана Филиповича і дир. Миколу Капусту зі Львова. **Сен. Володимир Децикевич** зол. 3.— і кличе о. офіц. Олександра Ковальського і проф Івана Раковського зі Львова. **Інж. Юліян Мудрак** зол. 2.— і кличе інж. Івана Марковського зі Стрільбич і інж. Павла Дурбака зі Львова. **Ярослав Колтунюк** зол. 4.— і кличе д-ра Павла Кривуцького і д-ра Івана Гижу зі Львова.

Всі датки слід пересилати на адресу Центробанку, Львів, вул. Третього Мая 15 з допискою: „на викупно Українського Городу“, а „Сокіл-Батько“ чи вибрана в тій цілі комісія повинна занятися технічною сторінкою збірки.

Дирекція „Дністра“.

З організаційного руху.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗЇЗД УНДО В КОЛОМИЇ.

Дня 18. м. м. відбувся річний Повітовий Народній Зїзд УНДО при участи 100 делеґатів, майже з усіх сіл Комарнянщини. Зїзд відбувся у салі Українбанку. Зїздом проводив голова Повітового Народнього Комітету УНДО д-р Олександер Пеленський, заступником предсідника Зїзду був п. Ф. Фелик, солтис Кліцка, секретарював п. Д. Федух. Крім звіту з діяльности Повітового Народнього Комітету, який відбув кілька віч у громадянських справах, 35 віч і зборів підчас соймових виборів, порушив голова д-р Пеленський також сучасне положення українського народу у звязку з міжнароднім положенням і основно зясував причину та ґенезу політичного потягнення Центрального Проводу партії у т. зв. нормалізації польсько-українських взаємин. По рефераті відбулася дискусія, в якій забирало голос кількох міщан і селян. Збори приняли низку резолюцій та ухвалили повне довіря політичному Проводові УНДО — повітовому і центральному у Львові.

З черги вибрано новий Повітовий Народній Комітет, у склад якого війшли: д-р Олександер Пеленський, як голова, та 14 членів: о. Евген Тимчишин, парох у Конюшках Королівських, пос. Гринько Тершаковець з Якимчиць, адв. д-р Остап Утриско з Комарна, Гринько Лакота з Голодівки, Осип Кос і Володимир Сітницький та Гринько Артимко з Комарна, Іван Добровольський з Горожанни Великої, Микола Бень із Конюшок Тул., Степан Щипля з Нового Села, Данило Федух з Березця, Федь Троняк з Бурчі та Іван Ганущак з Татаринова.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ТЕРЕБОВЛІ.

Дня 23. м. м. відбулася повітова політична нарада Українського Національно-Демократичного Обєднання при участи пос. З. Пеленського. Нараду відкрив д-р А. Заплітний і привитав пос. З. Пеленського, який виголосив звіт з діяльности УПР та про політичне положення українського народу. По рефераті відбулась оживлена дискусія, в якій брало участь богато учасників. Зібрані приняли одноголосно резолюції, в яких виявили повне довіря УПР за її діяльність в соймі і сенаті та ствердили, що домагання УПР є дійсним висловом потреб і змагань українського народу. На цій нараді стверджено тяжке економічне положення українського села, брак можности заробітків, заборону українським селянам купувати землю з парцеляції великої земельної власности. Присутні на цій нараді запротестували проти кольонізації перенаселеного українського села. Ствердивши, що в тернопільському воєвідстві нема ні одної середної школи з українською мовою навчання, домагалися негайного реактивування повної ґімназії з українською мовою навчання в Тернополі та віддання її давнішого будинку. Домагалися негайного скасування копцевих збірних громад і приверненя давних поодиноких громад. Присутні візвали всіх українців теребовельського повіту до творчої організаційної праці на всіх ділянках народнього життя. Було учасників 217, які заступали 33 місцевости повіту. На закінчення відспівано національний гимн.

МИРОСЛАВ КАПІЙ

Препарація і поезія.

Товаришам з тернопільської української гімназії у 30-ліття матури на спомин.

Ще не затихли протяжні звуки розбитого та вадщербленого дзвінка, яким у бічному коридорі, саме напроти пятої „А“ видзвонював помічник терціяна Андрух, ще не затих звичайний перед годиною у клясі шум, шурання ніг й скрипіт старих лавок, що неодно вже покоління витримали на собі, як Буряківський ввійшов у клясу. Не йшов, а біг підстрибуючи дрібними кроками до катедри, тільки його лисина мигала поміж рядами лавок, з яких підоймалися спровола учні в міру того, як він минав лавки.

А на півдороги до катедри, вийшовши із своїх лавок, ждала вже на нього, його прибічна ґвардія, чи там *підлизайки*, як їх дразнила кляса. Це ті, що не вміли латини і лякалися Буряківського, або знову такі, що попросту запобігали в нього ласки. Ждали, щоб виконати свою звичайну роботу перед лекцією Буряківського, що стало для них, так сказатиб, звичаєвим обовязком.

Насамперед Гриневич, худощавий, веснянкуватий хлопчина з першої лавки підбігав до Буряківського і з повагою відбирав від нього його чорний твердий капелюх „ґабіґ“, і поважно ніс його на вішало. Часом стріпував ним, або обтирав рукавом його витерті, засмальцьовані криси, а коли Буряківський відвертався, закладав собі його на голову і звертаючися до кляси кумедно викривлявся.

Далі ждали Антонюк і Попович, оба високі хлопці, що розбирали Буряківського з пальта. Часом то і билися поміж собою за честь, хто має стягнути правий рукав, видирали собі пальто, хто має з усією святошністю його завісити на урядовім вішалі. Одного разу сповняли свою службу так ревно, що аж розібрали Буряківського із сурдута...

А раз Попович так сильно потягнув був за рукав від Буряківського пальта, що частина з нього лишилася в його руках...

Підчас того обряду Буряківський добросердо всміхався, перекладаючи тільки з одної руки у другу добрий оберемок шпаргаля — книжок та зшитків, які приносив до кляси.

Коло катедри стояв уже Кужілка із ключиком і відчиняв шуфляду. Був це присадкуватий, незугарний хлопчище, з тупим лицем кретина, на якому виднів бараболяний носик. Витягнув шуфляду, виняв з неї денник, перо та чорнило і поклав усе це на своєму місці. Робив усе повільно, хоч при цьому тряслися у нього із поспіху руки і видко було, що вилазить із шкіри, щоб приподобатися Буряківському. Якась приниженість вдаряла із кожного його руху, із кожного повороту його незугарного тіла. Здається, вже з ранніх літ мав дуже гнучкий хребет, бо що хвилини кланявся, дриґаючи при тому правою ногою, надаремно силкуючися видушити в себе:

— Цілую руці, пана професора!...

Гикався, а звук „р“ виходив у нього гей би хто порол по шклі залізом.

Не любила його кляса, бо був лизун і донощик, супроти професорів поводився як собачка.

Відправивши кивком руки „ґвардію“ на своє місце, Буряківський поправив на носі цвікер і вийшов на ступінь, де стояла катедра.

Був це маленький, старий дідок, з лискучою лисиною і сивою бородою, розчесаною на боки, круглим лицем, де пишався вічно червоний, кирпатий носик, вдягнений був у довгий чорний „шлюсрок“, що світився на ліктях, із завлоненими полами майже до землі.

Лицем, а краще сказати борідкою, подобав Буряківський на камердинера з якогось панського дому або на емеритованого рахункового фельдфебля, що одягнувся про свято на чорно. Ніхто, стрінувши його на вулиці, не сказав би, що це ц. к. суплент, знавець клясичних мов у державній ґімназії імені австрійського імператора...

А такий був маленький, що хоч і стояв на високій степениці, то ледви його видно було ізза учнівських рядів. Стояв так хвилину, розглядаючись понад цвікер по клясі, відтак витягнув із задньої кишені сурдута хустинку до носа, велику, червону у сині крати, витер нею цвікер, лисину і почав сякати ніс. Часами, коли „кляса“ хотіла його подратувати, всі учні як на команду виймали хустинки і сурмили носами.

Стояв він оттак за катедрою є перед його очима розгорнулася ціла „пята а“, як шахівниця. Праворуч в останніх двох лавках сиділи „*махабунди*“, найстарші і найбільш непосидющі хлопці з цілої кляси. Кремезні, широкоплечі, рослі хлопці, вже з першого погляду відбивали від блідавих, з запалими грудьми, міщухів. Так і видно було, що вигодували їх широкі подільські, пшеничні лани, від Збруча аж десь по Золоту Липу. На їх румяних, засмалених подільським вітром лицях так і грався вічно, не то зїдливий, не то іронічний усміх, що його так не міг стерпіти Буряківський. Якась вічно бунтарська душа сиділа в тих хлопцях, що при кожній нагоді, при кожній дрібничці вибухали протестом.

Не було в них нічого з того загуканого мужика, в якого крові покутує унаслідженене по предках почування нужди і кволости, якого спину згинає несвідомо страх перед канчуками панського посіпаки, так помітний у синів сільської бідноти та нащадків звірських фордалів.

Вони проводили клясою, на них дивилися всі, коли у клясі щось помітного трапилося і їх то назвав Буряківський „махабундами“ за той непосидющий дух, що вічно кипів серед них.

Ліворуч, в окремому ряді лавок, приблизно до середини кляси сиділи „*кавуни*“: всі ті Затурські, Берковичі, Кордиби, Підстригачі й Онуфрієнки, сини тутешніх міщан, що все в школі і поза школою трималися разом. Селюхи називали їх „кавунами“ мабуть тому, що прийшовши до школи, хваляться вони в розмові, якто на сніданок пють каву з булкою, коли селюхи мусіли вдоволятися кашею, яку батьки привезли їм із села. Був якийсь свого роду антаґонізм між „кавунами“ й „селюхами“, хоч на загал кляса крім нотірйних підлизайків, виступала солідарно. Правда „кавуни“ держали себе гордо, поглядаючи згори на селюхів, бо це, мовляв, їх ґімназія, вони тут господарі, а не хтось там з якихось Кобиловолоків і пробували скрізь зазначувати свою міську вищість. Але між ними було багато гарних хлопців, з якими варто було товаришувати.

(Докінчення буде.)

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ УПРАВИ ПРИВАТНОЇ КОЕДУКАЦІЙНОЇ ГІМНАЗІЇ ІМ. О. МАКОВЕЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“ У. П. Т. В ЯВОРОВІ за шк. рік 1935-36. Накладом власного фонду. Яворів 1936. Стор. 24, ф. 8°.

„ДІТВОРА СПІВАЄ, В САДОЧКУ ГУЛЯЄ“. Співаник з руховими іграми для дітей, діточих садків та вселюдних шкіл у двох частинах. Слова Василя Щурата. Музика та уклад ігор Богдана Вахнянина. Друга частина. Видння „Рідної Школи“. Львів 1936. Стор. 12, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики. Львів, червень 1936. Р. IX. Ч. 2. Зміст: М-р Ярослав Падох: Ґрунтовий процес Гетьманщини XVIII в. — М-р Борис Капустій: Артикул 442 к. п. ц. — З організаційного руху: Сходини С. У. А. в Перемишлі. — Збори Делегатури С. У. А. в Стрию. — Загальні Збори секції апліжантів при С.У.А. у Львові і в Стрию. — Б. К.: За здійснення наших постулятів. — К. Л.: Міністр поміж адвокатами. — Гостина Начальної Адвокатської Ради у Львові. — Д-р К. Левицький: Колись давно, а тепер... — Термінольоґічна комісія. — Оречення Найвищого Суду.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Львів 1936. Р. VI. Ч. 5. Зміст: Б. І. Антонич: Фіялки; — Хоровід: — Т. Курпіта: Вечірнє. — Р. Дурбак: Сільська церковця. — Н. Королева: Перші ферії. — о. д-р Й. Сліпий: Кембрідж і Оксфорд. — І. Атаманюк: ***, ***. — Д-р К. Чехович: Постать Мойсея в творчості І. Франка. — Д-р В. Залозецький: Авторитети в кривім дзеркалі. — Хроніка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ. — Львів, травень 1936. Р. III. Ч. 5.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 28. червня 1936. Р. XVI. Ч. 26.

СПОРТ, часопис Українського Спортового Союзу. Львів, 25. червня 1936. Р. I. Ч. 8.

МОЛОДЕ СЕЛО. Луцьк, 5. березня і 20. червня 1936. Р. VIII. Ч. 5 і 12.

Кому дорога стрілецька слава, той причиниться до впорядкування стрілецьких могил і до забезпечення інвалідів Української Галицької Армії.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Делятин:
1. VII. Інваліди.
2. VII. Циганський барон.
3. VII. Німа теща.

Великий Театр:

Середа, 1. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах“.
Четвер, 2. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах“.
Пятниця, 3. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах“.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця, 3. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Інтриґа Фльоріс Бель“.
АТЛЯНТИК: „Д-р Ікс“.
ВАНДА: „Дві Йовсі“, „Останній сиґнал“.
ГРАЖИНА: „Додик на фронті“, „Марнотравний син“.
КАСІНО: „Вісім годин д-ра Морґана“, „Любовні несподіванки“.
КОПЕРНИК: „Роберта“.
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей“, „Тисяча тактів кохання“.
МІРАЖ: „Панночка з посте-рестанте“.
МУЗА: 1) „Бриґада відважних“, 2) „Мужчини воліють жонатих“.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Ґрунт то форса“.
ПАН: „Чотирьох і пів мушкетерів“.
РАЙ: „Втеча“.
СВІТ: „Втеча“.
СТИЛЕВЕ: „Таємнича дама“ і ревія.
ТОН: „Я хотів би та боюся“, „Тайна чорної кімнати“.
УТІХА: „Індійські пікотинці“ та ревія“.
ХИМЕРА: „Без прізвища“.

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Єгипет.

Закордонне радіо.

Середа, 1. липня 1936.

Відень (506,8) 17.00 Литовська музика, пісні, форт., 17.30 Сп. ресітал Мізлипкапер мецосопр., 19.30 „Юпітрова Симфонія“ Моцарта, 20.00 Австр. пісні, Шуман сопр., 21.00 Віденська опер. музика, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, 17.40 Патетичний концерт Ліста, 19.20 Марші на чеські нар. теми, 21.00 Симф. концерт., **Париж** (816) 17.30 Симф. концерт, 20.00 Форт. ресітал, 22.43 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Спів, 17.45 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дрібні форт. твори Шумана, **Ляйпціг** (382,2) 20.45 Пісні ландскнехтів у вик. солістів, 22.30 Орх. концерт, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 17.00 „Цигани приїхали“ вок.-муз. вид., 18.00 Концерт. **Будапешт** (549.5) 12.05 Віольончеля, 17.30 Форт. ресітал, 18.30 „Пачіта“ („Жайворонок“) оперетка Легара, 21.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Розр. музика, 13.10 Орх. концерт, 22.15 Форт. ресітал, **Рим** (420,8) 17.15 Камер. музика, 20.35 Симф. концерт, 22.40 Танк. музика.

Четвер, 2. липня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Форт. ресітал, 17.45 Нар. пісоньки, Засльо сопран, 22.10 Форт. тріо г-дур Брамса, **Братислава** (298,8) 18.10 Спів, 20.45 Форт. концерт ц-моль Бетовена, **Прага** (470,2) 16.10 Концерт, 20.00 Нар. пісні, 21.15 Камер. твори Бетовена, 22.15 Сальон. музика. **Париж** (1648) 9.30 Орг. ресітал, 11.00 Симф. музика, 17.00 Театр Уяви, 20.00 Спів, 20.45 „Фавст“ драма Ґетого з муз. Ґунода, **Білгород** (437,3) 12.00 Нар. музика, 17.00, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 13.15 Концерт, 16.50 Соната г-моль Бухали, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісоньки, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. ресітал, **Кельн** (455,9) 17.15 „Лібесвальцер“ пісні на хор і форт. Брамса, 21.20 „Серенада“ оп. Кавфмана, **Мінхен** (450,4) 17.00 Форт. ресітал, 19.00 Веселі сценки, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. квінтет, 18.30 Нар. пісні в супр. циг. музики, **Мілано** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.00 Вок. концерт, 20.55 Концерт синкопованої музики, **Рим** (420.8) 13.10 Розр. концерт, 17.15 Солісти, 20.45 „Ля фіґлія ді Йоріо“ оп. Франкетті до тексту Д'Анунція.

Львівське радіо.

Середа, 1. липня 1936.

6.30, 7.40 Раннішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Легка музика, 12.55 Моди, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для мол. дітей: Добридень, чи добраніч?, 16.15 Музика, 17.00 Ян. Брохвичівна у своєму репертуарі, 17.20 Камер. концерт, 17.50 Анекдоти зі життя Ад. Асника, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів. ресітал Ольги Росоцької в супр. форт., 18.25 „Любомль — місто любови“, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., 19.40 Арії та пісні у вик. Павла Прокопієні, бас-баритон, у супр. форт., 20.00 Технічна скринька, 20.15 „Геройський мотив,“ гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції: Бжезіни, місто халупників, 20.30 Вечірній денник, 21.00 Кандидати Міжнар. Шопенівського Конкурсу, 21.50 „Китайський флет“ камер. симфонія на сопран (Збоїнська-Рушковська) та 14 сольових інструментів, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Кінські перегони на Черемоші, 22.15 Мистець бельканта, муз. репортаж; у перерві в год. 22.35 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Четвер, 2. липня 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50, 7.10 Музика з гр. пл., 7.20 Раннішня авд., 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Камер. орх., 19.55 Е. Кальман: „Княжна Чардаша“ попурі, з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 17.30 Хвилинка відпочинку, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Репортаж із приїзду польських дітей із Німеччини, 16.00 Концерт орх; у перерві в год. 16.45 Чар вояцької пісоньки, 17.30 Сп. ресітал Евг. Мая в супр. форт., 17.50 Мода як здоровний чинник, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Піньчів — забута закутина, 18.10 Культурне й мист. життя столиці, 18.15 Легка музика з гр. пл., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Пані вбиває пана“, 19.30 Мала орхестра, 20.45 Вечірній денник, 20,55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні, 21.30 Фр. Бжезінський: Соната д-дур оп. 6. на скр. і форт., 22.00 Спортові вістки, 22.14 И. Рогачевський, Е. Зак із гр. пл., 23.00 Танкова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Гроші.

Дол. ам. 5.29—5.25.50, Дол. кан. 5.27—5.23.50, Франки фр. 35.08—34.92, Фр. шв. 173.23—172.40, Гульдени 100,20—99.80, Корони ч. 19.90—19.50, Ліри 35—33, Марки нім. 137.123, Шил. австр, 99—98, Марки нім. срібні 145—140.

Девізи

Бельгія 8990., Амстердам 359,60, Копенгаген 118.45, Ню Йорк чек 5.27.50, Ню Йорк кабель 5.27.75, Осльо 134.30, Париж 35.01, Прага 21.95, Стокгольм 136.80, Цюріх 172.90.

Акції.

Банк пром. 40, Банк Польський 99, Ліпопп 12.80, Стараховичі 33.50.

Папери.

3 прц. інвестиційна 1 ем. 66.25, 2. ем. 67.50, серійна 77, 6 дол. 68, стаб. 53.50—54.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 30-го червня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 к. яєць	2.65 „

Тенденція на масло зниж[к]ова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 30. VI. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщеві І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята зниж[к]ова, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

ОПОВІСТКИ.

ПОСВЯЧЕННЯ БУДИНКУ НОВОЗБУДОВАНОЇ РАЙОНОВОЇ МОЛОЧАРНІ В РОЖНІТОВІ

відбудеться 5. липня ц. р.

1) Служба Божа в церкві в Рожнітові.
2) Похід.
3) Посвячення будинку.
4) Академія на площі.
5) Привіти від Установ. 2343 3—3

ЗП. ПАНСТВО ІВАННА З ВДОВИЧІВ І М-Р КОРНИЛО БІЛОЗОРИ повідомляють, що їх вінчання відбулося дня 29. червня 1936 в Архиєрейськім храмі Святого Юрія у Львові. Замісць окремих повідомлень складають 30 зол. на Українських Інвалідів і 30 зол. на „Рідну Школу“. 2355

ЛІТНИЩА

ВІЛЛЯ ДНІСТРОВИКІВ в Гребенові винаймає дешево бальконові соняшні кімнати. Інформації: М-р В. Калинович, — Львів, Руська 20. Дністер. 2350 3—3

КУПНО - ПРОДАЖА

ПРОДАМ АБО ЗАМІНЯЮ 1. пов. каменицю, недокінчену і 940 с² городу у Львові, Огородницька 41, за більшу каменицю у Стрию, Станиславові або Коломиї. Зголошення: Львів, Задвірянська 10/І. м. 8. 2346 2—2

МЕШКАННЯ

ДВІ КІМНАТИ бальконові для лікаря, на бюра, мешкання. Кохановського 16. А. 2354 1—1

РІЖНІ

ГОДИННИКИ, будильники і всяку біжутерію направляє прецизійно і дешево ВАНДЕР, ШАЙНОХИ 1. 2278 1—3

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

сличио дня 4. липня ц. р. в Тернополі. Коли де ві товаришки і товариші окремих повідомлень не дістали, то сталося це тільки тому, що ми не могли роздобути їх адреси. Просимо їх, щоби свою участь у Зїзді негайно зголосили, надсилаючи рівночасно 6 золотих на покриття коштів звязаних зі зїздом, на адресу: М-р Діонізій Їубатий, Тернопіль, вул. Жвірка 12. — За Комітет Зїзду: **Стефанія Троян-Дзядів, М-р Діонізій Чубатий, М-р Ярослав Шавяк.**

— **Музей „Бойківщина“ в Самборі** мав від 1. квітня до 30. червня ц. р. 238 катальогові числа приросту до ч. 4269 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 156, етнографія 265, старі памятки 7, стара зброя 4, іко ни 9, різьба церковна 5, церковне мистецтво 7, відзнаки-жетони 5, печатки 3, монети 2. Архів і бібліотека: книжки 71, стародруки 1, рукописні церк. книги 3, афіші 14, світлини 110, старі документи 3, акти XIX в. 2 фасц., часописи 502. Жертводавцями були: о. Білинський П., Білинський Я., гімн. Р. Ш. Стрий, Горницька, Городиська І., Дерфлерівна А., о. Дашо С., проф. Домбковський П., Добрянський К., Муз. Дзедушицьких, Зигос К., д-р Кобільник В., Кобільникова М., д-р Кубійович В., о. Канда Е., Корчинська Н., о. Левицький А., Максимчук Ю., д-р Максимчук І., Майковська, проф. Мартинець Г., Мруз Я., Мельник М., о. Миэь І., Макеришин Г., Н. Т. ім: Ш:, Наукове Товариство Львів, Нац. Муз., М-р Рудницький Я., д-р Рабій Ю., д-р Січинський В., дир. Скорикова С., дир. д-р Скорик М., Соболева Г., Ставроп. Інст., Ступницький В., Уруська С., Федакова О., д-р Фальковський Я., Черноцький, Чеміль В., о. Яремкевич І. — Управа Музею „Бойківщина“, Самбір, вул. Тиха ч. 1.

— **Д-р В. Левицький вертається до здоровля.** Довідуємось, що жертва хуліганського нападу комуністів на Святі „Просвіти“ в Бродах д-р В. Левицький з Підкаменя повертає до здоровля і його життю не грозить уже ніяка небезпека.

— **Львівська хроніка.** В цукорні Дудка занедужала раптом Ванда Серчинська, емер. учителька. — На вул. Зеленій сполошився кінь. Власник Вл. Островський упав із воза і зломив руку та розбив собі череп. — Ізаак Дербфляш та Ізраель Файгенбавм посварилися і побилися. Дербфлеш трунув противника так нещасливо, що цей зломив собі руку. — До мешкання дентиста Малермана вломились злодії і вкрали срібне, столове накриття, дві мужеські футра й дорогоцінности, все вартости 3.000 зол.

— **Арештування таємничого китайця.** Недавно арештували під Дрогобичем якогось китайця, у якого годі було видобути якінебудь зізнання. Виявилось, що паспорт був сфальшований, картки повидирані, а сам китаєць не вмів дати вияснення, що він робить у Польщі. Арештованого спроваджено до Варшави й тут при помочі перекладача вдалося від китайця дещо довідатись. При ревізії найдено деяку скількість опію і є підозріння, що цей китаєць є членом банди, що перепачковує опій до Польщі.

— **І поліцаїв обкрадають.** До емер. поліциста Літіча в Сасові вломилися злодії і вкрали гроші й годинник, сполошені стріляли до власника.

— **Злодії стріляють.** У Підгірцях пов. Золочів трьох злодіїв украло 75 кг. муки з мешкання Марії Собків. В майданецькім лісі двох господарів старалося придержати злодіїв, одначе ці втекли, відстрілюючися. В погоні за злодіями брала участь поліція і лісова сторожа. Злодії стріляли до лісового Лободи. По взаємній виміні стрілів, які не заподіяли нікому шкоди, злодії втекли.

— **Нещасне кохання.** Андрій Шуль, рядовик 2 п. підгалянських стрільців у Сяноці вбив у Неличці пов. Самбір багнетом свою суджену Емілію Копчиківну, опісля сам застрілився. Рішився на це тому, що Копчиківна заявила, що не вийде за нього.

— **Смерть у млині.** В моторовім млині в Остапю пов. Скалат наступила експльозія пляшки до насичування воздуху, вбиваючи на місці 25-літнього моторового помічника Михайла Обрегальського.

— **Пожежа жидівського грища.** Невідомі люди підпалили паркан жидівського грища „Маккабі“ в Вильні. Пожежу вдалося вгасити, так, що тільки частина огорожі спалилася. Ополалік грища найдено пляшку з бензиною; видко, що хтось доцільно хотів підпалити паркан, щоб знищити таким чином ціле грище.

— **Геройство жінки для добра людства.** Кілька англійських університетів надало 35-літній Естері Келліх титул доктора „гоноріс кавза“. Її заслуга в тому, що жертвувала себе до переведення експерименту на силу гремучого газу. Відомо, що шкідливість цього газу у невеличких скількостях є мало шкідлива і гірники привикають зчасом до нього. Д-р Естеру Келлік замкнули в окремій камері і почали впускати поволі газ. Геройська жінка заховувала весь час притомність думки. Вона відчувала спершу сонність, відтак болі голови, болі в суглобах, все довкола неї почало крутитись, а в ухах безнастанно гуділо. Коли перед очима появились яскраві вогники, вона відчула, що осьось зімліє. Тоді дала знак, щоб її винесли з камери. Зімлілу винесли й ствердили сильне затроєння газом. Наслідки небезпечного експерименту відчувала д-р Келліх ще 8 днів.

— **Монте Карльо у хмарах.** Світові обманці мають справді оригінальні пляни. Недавно один із них, американець Кід в Льос Анджелес купив старий літак, велів його переробити а замісць вигідних фотелів казав змонтувати круглий стіл із рулеткою. Очевидно, що ексцентричним американцям подобався цей оригінальний плян і вони за солені гроші викуплювали білети на 2—3 дні наперед, а відтак згривалися до останньої сорочки в користь підприємця. І все булоб у найкращім порядку, а банкове конто Кіда рослоб у безконечність, якби не лукава доля. Одного дня мусів літак приземлити раптом ізпід хмар на землю, причім одна із жертв Кіда поломила ноги. Очевидно, хто поломить ноги не може літати попід хмари і грати в рулетку. Через те не мусить бути дискретний і може свої враження оповісти поліції. Нещасливий грач зробив так і Кід помандрував до вязниці, а літак до свіжого ремонту.

— **Небувалий страйк.** Ріжні є страйки. Іноді як це було в Парижі, окупаційний страйк жіночих манекінів моди, мав пікантний посмак, коли страйкуючі модельки скинувши із себе уніформи праці (в тім випадку сукні, комплети і т. д.) залишились так у склепових виставах а поліція мусіла цікавих розганяти. В Еспанії трапився ще більш оригінальний страйк. Робітники фабрики тютюну й папіросок у Віллягарція застрайкували, жадаючи обниження ціни тютюневих виробів при рівночасній підвишці платень. До страйку прилучилося місцеве населення і 6 тижнів ніхто не бачив в околиці Віллягарція курця з папіроскою в зубах. Тому, що фабрика спиралася майже виключно на місцевих потребах, управа побоюючись, щоб мешканці не відвикли від нікотини, уступила і обнизила ціни тютюну, а робітникам збільшила платню.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ НА ВИСОКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ В ДАНЦІГУ.

Союз Українських Студентів „Основа“ в Данцігу подає до відома гімназійним абсольвентам, що подання у справі прийняття на студії на В. Т. Ш. в Данцігу на зимовий семестер 1936/37 можна вносити до 1-го листопада ц. р. Виклади розпочинаються з днем 2. листопада ц. р. В. Т. Ш. в Данцігу має такі виділи:

I. Виділ загальний: а) фільософічний, б) математично-фізичний, в) хемічний.

II. Виділ загально будівельний: а) архітектура, б) загальна інжинірія (водна, сухопутна, будова мостів, залізних доріг і т. п.).

III. Виділ: а) машиновий, б) електротехнічний, в) будова кораблів і корабельних машин, г) будова літаків.

Умови прийняття такі: 1) Матуральне свідоцтво з осьмої кл. гімн. усіх типів, в оригіналі та легалізований переклад на німецьку мову. Свідоцтва з Р.Ш. й Малої Семинарії признається як рівновартні державним.

2) Життепис (Lebenslauf) в німецькій мові.

3) Свідоцтво моральности підписане цивільним та парохіяльним урядами (або хоч одним), в оригіналі та легалізований переклад на німецьку мову, якщо між укінченням гімназії і внесенням подання минуло більше як пів року.

4) Посвідка з відбутої піврічної безперервної практики у фабриці машин або більшім технічнім заведенні й дневник праці (Arbeitsbuch) якщо петент хоче записатися на котрийсь факультет III. виділу.

Оплати на В.Т.Ш. в Данцігу: одноразове вписове 35 гульд., семестральна оплата около 450 гульд. Члени С.У.С. „Основа“ можуть користати з допомоги на заплачення частини такс до висоти 250 гульд. (1 гульд. = 1 зол.). Крім цього на вищих семестрах є можливе часткове а то й повне звільнення від оплат на підставі свідоцтва незаможности та свідоцтва пильности. Студії тревають від 4—6 літ.

Девізові трудощі звязані з висилкою грошей потрібних на студії в Данцігу полагоджує Виділ для всіх членів Союзу.

Виділ Союзу поручає абсольвентам студії на В.Т.Ш.—Данціг і просить звертатися по ближчі інформації на адресу: Verein Ukrainischer Studenten „Osnova“, Danzig—Langfuhr, Technische Hochschule.

Зі судової салі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Дня 17. червня ц. р. перед луцьким окр. судом відбулася розправа проти І. Канади, вчителя, Ст. Кватерука й Ів. Дарчука, молодих хлопців зі с. Шельвова, горохівського повіту.

Акт обвинувачення закидав усім 3-м провину зі ст. 152 к. з., яку мали підсудні половнити таким чином, що вжили вислову „проклятї ляхи“ на Шевченківській академії в с. Кошів дня 24 березня 1935 р. Акт обв. каже, що І. Канада, який приготовив і зорганізував цю імпрезу від місц. „Просвітянської Хати ВУО“, мав вжити повищих образливих слів у рефераті про життя й творчість Т. Шевченка. Ст. Кватерук мав їх ужити в декламації прольогу до „Гайдамаків“, а І. Дарчук в декламації вірша „Буває в неволі іноді згадаю“... Крім цього І. Канаді акт обвинувачення закидав, що він взагалі вів протидержавну діяльність, організуючи молодь і дорослих по ріжних культурньо-освітних і кооперативних організаціях (народні хори, орхестра, амат. й самоосвітні гуртки чи то при читальні „Просвіти“, „Просвітній Хаті“, чи гуртку „Сільського Господаря“, спож. кооперативі, чи навіть при заложеній ними „Касі Стефчика“).

На розправу покликано 4 прокураторських і 10 свідків оборони. Три прокур. свідки (місцеві поляки) зізнали, що в згаданому рефераті не говорилось проти теперішних поляків, але ще про часи панщини. Спершу на питання прокуратора один з них відповів, що це все не було образливе, другий додав, що академія йому навіть подобалася. Одначе опісля заявили, що всетаки цим висловом вони почулися ображеними. Четвертий свідок, командант станиці поліції на академії не був, обосновував свої зізнання тільки конфіденційними даними згідно з актом обвинувачення. Завдяки цим „даним“ слідство йшло спершу у напрямі приналежности до ОУН і хоч цього досі не ствержено, то всетаки внаслідок цього заміту І. Канада опинився в Березі Карт. Дальше слідство торкалося вже тільки згаданого виступу на академії.

Всі свідки оборони зізнали, (заприсяжені), що в рефераті І. К. проти сучасного ладу в Польщі нічого не говорив, осуджував лад у давній, панщизняній Польщі. Щодо гноблення українського народу під сучасну пору, то говорив у рефераті тільки про большевицький гнет. Всі свідки зізнали однозгідно, що образливих слів „прокляті ляхи“ ні І. К. в рефераті, ні С. К. і І. Д. з декламаціях не вживали і що взагалі ціла академія була наставлена проти большевиків, не проти Польщі.

По розправі суд засудив І. Канаду на пів року вязниці, С. Кватерука й І. Дарчука по 3 місяці арешту. На основі амнестії дарував усім кару. У мотивах присуду суд подав, що академія могла образити поляка головно тим, що декламації та реферат можна було виголосити з відповідною дикцією чи рухами.

Проти цього присуду внесено відклик.